

Qui necessita a qui?

05/05/2011

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

En la breu, però molt recomenable obra, *Revalorar el món. Els valors de la sostenibilitat*, el filòsof Jordi Pigem reflexiona sobre els profunds resorts culturals, històrics i psicològics que han portat la humanitat a la situació actual. És una situació, com el lector de Sostenible sap sobradament, en què la voracitat de la civilització compromet

seriosament el futur, per primer cop a escala planetària.

(F)

La mirada cap als valors, cap a les actituds, està guanyant terreny en el debat de les idees. Els valors, i les actituds que se'n desprenen, són elements essencials de la renovació que ens fa falta en aquest moment històric. La discussió sobre el futur de les humanitats és una part d'aquest gran debat que està molt viu en els països més avançats i transcendeix l'àmbit acadèmic. No es tracta només del lament dels professors de llengües clàssiques que veuen com les matèries a les què han dedicat la seva vida podrien ser esborrades de la universitat en pocs anys. Es tracta, sobretot, de la impressió, cada vegada més accentuada, de que el predomini d'uns valors que compreguin una orientació assenyada és molt difícil sense una base cultural sòlida.

I és una impressió que s'està consolidant. Hi ha molts assajos recents que apunten en aquesta direcció, entre ells, *Sense Ànim de lucre. Per què la democràcia necessitat les humanitats*, escrit per [Martha C. Nussbaum](https://en.wikipedia.org/wiki/Martha_Nussbaum) (https://en.wikipedia.org/wiki/Martha_Nussbaum). La seva tesi és que s'ha desenvolupat una educació centrada només a obtenir beneficis econòmics tot desplaçant el saber, el pensament crític, l'empatia, o l'ètica; en definitiva els components essencials d'una societat madura. S'intueix, per poc que s'estigui atent a la realitat, que hi ha part de raó en aquest toc d'atenció.

D'un temps ençà es detecten nombrosos indicis, i fins i tot evidències, de que hi ha alguna cosa que no funciona, almenys en la nostra col·lectivitat. Si es fa, per exemple, el senzill exercici de llegir els centenars d'intervencions que generen les notícies en els mitjans digitals es poden obtenir unes primeres conclusions. La primera, que les opinions ben argumentades i ben exposades són mínimes, fins i tot excepcionals. La segona, que la manca de respecte per les opinions alienes és galopant. I la tercera, que el nivell general d'expressió lingüística -en la llengua que sigui- no passaria una prova de primària. Anècdota o categoria? Si pensem que les persones que es molesten en participar en aquestes discussions públiques representen un conjunt més inquiet intel·lectualment que la mitjana, la conclusió final és esgarrifosa.

(F)

Paral·lelament, i en contrast, ens trobem en una societat cada cop més ben estructurada organitzativament i on es posa tot l'accent en solucions tècniques i en la consecució de resultats. El mitjà d'expressió més adequat en aquest context són les estadístiques. Però igual que els quilòmetres de carril bici no ens diuen absolutament res sobre la conducta adequada o inadequada dels ciclistes, els percentatges d'estalvi assolits a través de l'eficiència tampoc ens revelen si l'austeritat fa forat en l'esperit col·lectiu. El decalatge entre la capacitat de construir solucions i la comprensió de les raons profundes de les actituds humanes creix.

Una paraula que ara s'ha posat de moda en el món empresarial és l'excel·lència. Es reclama que s'apliqui aquest concepte al món de la producció per ser més competitius. Tothom està d'acord, però, que per assolir aquesta fita cal combinar adequadament coneixement i motivació. No n'hi a prou amb desenvolupar les destreses, cal que hi hagi un sentit al darrera que faci de motor. Si en l'empresa això ja planteja una sèrie de dificultats, en la societat, per definició més complexa, quin és el sentit que ha de fer de motor, en un moment d'erosió del sentit?

(F)

Hi ha motius per a un optimisme moderat. Simultàniament, arreu del món, estan sorgint iniciatives que van en la direcció d'una excel·lència també planetària, si bé el camí serà molt llarg. El que tenen en comú moviments com l'slow o les ciutats en transició és precisament la seva forta connexió amb els valors que, tal i com recorda Martha C. Nussbaum en el seu llibre, configuren la consciència democràtica. És amb la concurrència de la crítica, la participació, i el debat quan la tècnica pot esdevenir un bon instrument.

Cal destacar que aquests moviments emergents, i altament conscients, són vistos pel pensament hegemònic com a minories poc productives. Aquesta és la visió que es té també, des d'aquest pensament, dels defensors de les humanitats.

Sostenible.cat **Etiquetes:** [Cultura](/etiquetes/cultura) (/etiquetes/cultura)

[Món](/etiquetes/mon) (/etiquetes/mon)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/qui-necessita-a-qui>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/qui-necessita-a-qui>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors](/newsletter/sostenible) (/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu](/arxiu) (/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)

[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)

[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)

[\(rss.xml\)](#)